

KONSTANTIN
PRESLAVSKY
UNIVERSITY
SHUMEN

ШУМЕНСКИ УНИВЕРСИТЕТ
“ЕПИСКОП КОНСТАНТИН ПРЕСЛАВСКИ”

**ПРАВИЛНИК
ЗА СТРУКТУРАТА
И ОРГАНИЗАЦИЯТА
НА ПРОЦЕСА НА ОБУЧЕНИЕ
В ШУМЕНСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ
„ЕПИСКОП КОНСТАНТИН
ПРЕСЛАВСКИ“**

ШУМЕН
2018

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Правилникът урежда основните аспекти от организацията на процеса на обучение в Шуменския университет “Епископ Константин Преславски” (по-нататък ШУ).

Чл. 2. Правилникът се разработва в съответствие с чл. 21, ал. 1, т. 2 от Закона за висшето образование (по-нататък ЗВО) и Правилника за устройството и дейността на ШУ.

Чл. 3. Правилникът е приет от Академическия съвет (по-нататък АС) на ШУ. Поправки, изменения и допълнения в него могат да се правят по решение на АС.

Чл. 4. Във връзка с този правилник се издават следните документи за всяка учебна година:

1. Правилник за приемане на студенти в ШУ след завършено средно образование.

2. Правилник за приемане на студенти в ШУ след завършено висше образование.

3. Заповед на ректора за продължителността на учебната година и семестрите, за графика на изпитните сесии. В нея се посочват и всички предварително известни неучебни дни за цялата година. Заповедта се издава в края на предходната учебна година.

Чл. 5. Спазването на Правилника е задължително за всички членове на академичната общност. Отклонението от клаузите се санкционира от административното ръководство на Университета и на структурните звена.

Глава втора ВИДОВЕ И ФОРМИ НА ОБРАЗОВАНИЕ В ШУ “ЕПИСКОП КОНСТАНТИН ПРЕСЛАВСКИ”

Чл. 6. В ШУ се осъществява учебен процес в съответствие с чл. 39, чл. 40, чл. 41, чл. 42 от ЗВО по основни и допълнителни направления.

(1) В основните направления се осъществява обучение за получаване на висше образование:

1. по основна специалност

2. по втора специалност

3. по нова специалност (друго висше образование).

(2) В допълнителните направления се осъществяват форми на след-дипломно обучение и квалификация, както и обучение по български език на чуждестранни граждани.

(3) Обучението на студентите и докторантите се провежда по специалности и програми, които са от професионално направление съгласно Класификатора на областите на висше образование и професионалните нап-

равления, утвърден с Постановление № 125 на МС от 24.06.2002 г., обхващащ образователно-квалификационните степени *бакалавър* и *магистър*, и образователната и научна степен *доктор* в съответствие с чл. 17, ал. 2, т. 1 и 4, чл. 21, ал. 1, т. 5, чл. 30, ал. 1, т. 4, чл. 42, ал. 1, ал. 2, ал. 3, ал. 4, ал. 5, ал. 6, чл. 44а, чл. 66, чл. 67, чл. 70, ал. 1, чл. 71 от ЗВО.

(4) ШУ организира обучение на студенти в:

1. Образователно-квалификационна степен *бакалавър*, за чието придобиване се изискват в съответствие с учебния план:

а) не по-малко от 180 кредита със срок на обучение 3 години за *професионален бакалавър по...*;

б) не по-малко от 240 кредита със срок на обучение 4 години за *бакалавър*.

2. Образователно-квалификационна степен *магистър*, за чието придобиване се изискват:

а) не по-малко от 120 кредита след придобита образователно-квалификационна степен *професионален бакалавър по ...*;

б) не по-малко от 60 кредита след придобита образователно-квалификационна степен *бакалавър*.

в) не по-малко от 300 кредита със срок на обучение 5 години след средно образование.

Студентите, завършили определена степен, получават диплома за образование и професионална квалификация по съответната специалност (чл. 7, чл. 42, ал. 8, чл. 45, ал. 1 и 2 от ЗВО).

(5) ШУ организира обучение на докторанти в образователната и научна степен *доктор* по докторски програми в съответствие с чл. 46 от ЗВО и чл. 5, чл. 8, ал. 1 от Закона за развитие на академичния състав в Република България (по-нататък ЗРАСРБ).

На докторантите, положили успешно изпитите, предвидени по учебен план и защитили дисертационен труд, се присъжда образователната и научна степен *доктор* (чл. 46, ал. 6 от ЗВО, чл. 11 от ЗРАСРБ).

Чл. 7. Формите на обучение за получаване на висше образование в ШУ са:

(1) За получаване на висше образование по основна специалност – редовна и задочна форма (чл. 42, ал. 10 от ЗВО)

(2) За получаване на втора специалност (в рамките на съществуващите специалности в ШУ) – редовна и задочна форма (чл. 42, ал. 9, т. 1 и 5, чл. 42, ал. 9 и 10 и чл. 70, ал. 1, т. 3 от ЗВО).

(3) За получаване на нова специалност (в рамките на съществуващите специалности в ШУ) – редовна и задочна форма (чл. 42, ал. 9, т. 5 от ЗВО).

Чл. 8. Приемането на студенти за специалностите и формите на обучение по чл. 6 и чл. 7 на тази глава става по следния ред:

(1) За обучение по специалностите и формите на чл. 6, ал. 1, т. 1 и чл. 7, ал. 1 се кандидатства чрез конкурс според изискванията на чл. 68 от ЗВО

и Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование на образователно-квалификационните степени *бакалавър* и *магистър*, Наредбата за приемане на студенти във висшите училища (чл. 9, ал. 3, т. 10 от ЗВО) и правилниците за приемане на студенти в ШУ за съответната учебна година. Специалностите и местата за приемане на студенти, предложени от АС (чл. 30, ал. 1, т. 4 от ЗВО) за всяка година, се утвърждават от МС в съответствие с чл. 9, ал. 3, т. 6, б. „а” и „б” от ЗВО.

(2) Кандидат-студентите, лауреати на национални и международни олимпиади и състезания, завършващи средно образование в годината, в която се провежда олимпиадата се приемат без конкурсен изпит.

(3) Успешно участвалите в конкурсните изпити инвалиди с трайни увреждания и намалена работоспособност 70 и над 70 на сто, военно-инвалиди, кръгли сираци, майки с три и повече деца, близнаци (когато са кандидатствали едновременно в едно и също професионално направление и единият от тях е приет) се приемат съгласно правилниците за приемане на студенти в ШУ.

(4) Без конкурсен изпит се приемат кандидат-студенти, успешно издържали държавните зрелостни изпити, съгласно Закона за степента на образование, общообразователния минимум и учебния план в рамките на утвърдения брой по чл. 9, ал. 3, т. 6, б. „а” и „б” (чл. 68, ал. 4 от ЗВО).

Чл. 9. АС ежегодно предлага на министъра на образованието и науката размера на таксите по чл. 9, ал. 3, т. 7 от ЗВО за кандидатстване и за обучение на студенти. Министерският съвет утвърждава ежегодно до 30 април по предложение на министъра на образованието и науката и въз основа на предложенията на държавните висши училища размера на таксите за кандидатстване и за обучение на студенти с изключение на случаите по чл. 21, ал. 2, 3 и 5 от ЗВО.

Чл. 10. Всички други такси, свързани с приемането на студенти, ако не са регламентирани от МС, се определят за всяка учебна година от АС.

Чл. 11. ШУ осъществява прием и обучава чуждестранни студенти, докторанти и специализанти при условията и по реда, определени за български граждани, ако:

1. са граждани на държави членки на Европейския съюз и на европейското икономическо пространство, в съответствие с чл. 68, ал. 7 от ЗВО;

2. имат статут на постоянно пребиваващи на територията на Република България;

3. имат статут на бежанци;

4. са от българска народност, удостоверена по реда на ПМС № 103 от 1993 г. за осъществяване на образователна дейност сред българите в чужбина.

Чл. 12. Чуждестранните граждани, които не попадат в някоя от изброените в чл. 11 категории, могат да се обучават в ШУ срещу заплащане, съгласно чл. 95, ал. 8 и ал. 10 от ЗВО.

Чл. 13. Чуждестранните студенти, приети за краткосрочно обучение по различни програми и договори с чужди висши училища, се обслужват от съответните основни структурни звена и от Центъра за международно сътрудничество на ШУ.

Глава трета **ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПРОЦЕСА НА ОБУЧЕНИЕ** **ПРЕЗ УЧЕБНАТА ГОДИНА**

Чл. 14. Процесът на обучение в ШУ се реализира в съответствие с изискванията на ЗВО, Наредбата за натрупване и трансфер на кредити, решенията на АС, заповедите на ректора и разработената и въведена система за оценяване и поддържане на качеството на обучението и на академическия състав (чл. 6, ал. 4 и 5 от ЗВО).

Чл. 15. (1) Учебните занятия в редовна и задочна форма на обучение се водят по разписи, изработени от Учебен отдел в ШУ по заявки на структурните звена.

(2) Разписите се изработват въз основа на учебните планове на съответните специалности и се подписват от деканите /директорите и ректора.

(3) Сроковете, редът и условията за подготовка и изготвяне на разписите за всеки семестър, както и координацията между основните структурни звена и Учебен отдел, се регламентират в заповед на ректора в началото на предходния семестър.

(4) При съставянето на разписите се спазват следните ограничения относно броя на часовете:

1. За редовна форма на обучение – не повече от 30 академични часа на седмица и не повече от 8 академични часа на ден.

2. За задочна форма на обучение – не повече от 10 академични часа на ден.

(5) Деканите/директорите имат право да разрешават частични еднократни промени (или размествания) на часовете в разписа, съгласувани с Учебен отдел.

Чл. 16. (1) За ефективното организиране процеса на обучение се сформират следните видове учебни структури, в които могат да се включат и студенти, обучаващи се на индивидуален план:

1. **Курс** - включва всички студенти от дадена специалност, записани в една и съща година на обучение.

2. **Семинарна група** - формира се от студенти от един и същи курс по т. 1 за провеждане на семинарни занятия. Състои се от не повече от 35 студенти. Общият брой на групите в курса следва да бъде минимален.

3. **Група за практически занятия** - формира се от студенти от един и същи курс по т. 1. Състои се от не повече от 15 студенти. Общият брой на

групите в курса следва да бъде минимален. Групи за практически занятия са:

а) *лабораторна група*;

б) *педагогическа група*;

в) *езикова група за специалисти* по първи и втори чужд език.

4. **Поток** – формира се от учебни структури по т. 1, 2 и 3, изучаващи една и съща дисциплина (едно и също учебно съдържание), независимо от вида - ЗД, ИД, ФД като се спазва Инструкцията за определяне на хорариума при формиране на учебни потоци, курсове и групи.

5. **Специални групи:**

а) *езикова група за неспециалисти* – приравнява се към семинарна група; може да се формира от студенти от различни курсове по т. 1;

б) *група за спорт по избор* – приравнява се към семинарна група; може да се формира от студенти от различни курсове по т. 1;

в) *музикална група* – за практически занятия на студенти от специалност *Педагогика на обучението по музика* по дисциплините „Задължителен акордеон“, „Дирижиране от клавир“, „Хорознание и постановка на глас“, „Аудио и Midi-технологии в музиката“, „Електронни музикални инструменти“, „Свирене на партитури“, „Музикален съпровод“ и по дисциплината „Музикален инструмент“ за специалностите ПУНУП, ПУП, НУПИТ, НУПЧЕ И ПУПЧЕ. Състои се от не по-малко от 4 студенти.

г) *индивидуално обучение* - за практически занятия на студенти от специалност *Педагогика на обучението по музика* по дисциплините „Задължително пиано“ и „Избираем музикален инструмент (Специален предмет)“.

(2) Хорариумът за всяка дисциплина се формира съгласно Инструкцията за определяне на хорариума при формиране на учебни потоци, курсове и групи, приета от АС.

Чл. 17. (1) Броят и видът на формираните учебни структури по чл. 16 се фиксира в специална заповед на декана/директора, съгласувана с Учебен отдел.

(2) Сроковете за издаване на заповедите са, както следва:

1. До 15 април – за първия семестър на следващата учебна година.

2. До 15 ноември – за втория семестър на текущата учебна година.

3. Заповедите се актуализират за съответствие с броя на реално записаните студенти през шестата учебна седмица от началото на семестъра.

Глава четвърта УЧЕБНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

Чл. 18. Процесът на обучение в ШУ се провежда по учебна документация за всяка специалност, която обхваща квалификационните характе-

ристики по степени, учебен план, учебни програми на изучаваните дисциплини и ежегоден график на процеса на обучение (чл. 39, ал. 2, чл. 40 и чл. 41 от ЗВО).

Чл. 19. Учебните занятия във всички форми на обучение се водят по учебни планове и програми (чл. 30, ал. 1, т. 5 от ЗВО), разработени от съответните основни структурни звена и приети от техните съвети. Учебните планове се утвърждават от АС. Учебните планове се съгласуват задължително между обучаващите звена преди представянето за гласуване в АС.

Чл. 20. Учебните планове се разработват по утвърден от АС образец и включват следните общи положения:

(1) Натовареността по семестри се съобразява с изискванията на чл. 15, ал. 4, т. 1 и 2.

(2) Общият брой на семестриалните изпити и текущите оценки в ОКС „бакалавър” и „професионален бакалавър”, в редовно и задочно обучение по основната специалност не може да бъде повече от седем, а в ОКС „магистър” - не повече от девет.

(3) Дисциплините в учебния план са задължителни, избираеми и факултативни (чл. 41, ал. 1 и 2 от ЗВО).

(4) Списъците на избираемите и факултативните дисциплини се актуализират за всяка учебна година с решение на ФС.

(5) Включените в учебните планове факултативни дисциплини могат да бъдат избирани и от студенти от други специалности.

(6) Педагогическият блок се разполага като приложение в учебните планове, когато е избираем.

(7) С решение на АС към учебните планове на всяка специалност могат да се прилагат и учебни планове за допълнителни специализации.

Чл. 21. Учебните планове за всички образователно-квалификационни степени, специалности и форми на обучение (чл. 21, ал. 1, т. 4, чл. 30, ал. 1, т. 5 от ЗВО) се утвърждават от АС и се подписват от деканите/директорите и ректора.

Чл. 22. Корекции в учебните планове могат да се правят само с решение на ФС/СК, съгласувано с Учебен отдел и утвърдено от АС.

Чл. 23. Учебните планове на всички видове допълнителни учебни дейности се разработват и се приемат от съветите на съответните структурни звена и се утвърждават от АС.

Чл. 24. Занятията по отделните дисциплини се водят по учебни програми, които се обсъждат от водещата катедра, утвърждават се от ФС (СК или СД), съхраняват се в основното структурно звено и се предават за публикуване във вътрешната мрежа на Университета. В учебните програми задължително са поставени условията за допускане на студентите до изпити по съответната дисциплина.

Глава пета ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПРЕПОДАВАНЕТО

Чл. 25. Процесът на обучение се осъществява от преподаватели на основен трудов договор, гост-преподаватели и хонорувани преподаватели.

(1) В съответствие със ЗВО (чл. 17, ал. 2, т. 2) и Наредбата за държавните изисквания за придобиване на висше образование по образователно-квалификационните степени (ПМС №162 от 23.07.2003 г.) лекционни курсове се възлагат на хабилитирани преподаватели и/или на преподаватели с образователната и научна степен *доктор* с решение на катедрата.

(2) Избирането на гост-преподаватели или хонорувани преподаватели при наличие на преподаватели по същата дисциплина на основен трудов договор в ШУ се допуска, ако структурното звено, обезпечаващо преподаването на дадената специалност, представи аргументиран отказ за възлагане на часове на преподавател на щатна работа в ШУ. Възникнали по такъв повод спорове се решават от АС.

Чл. 26. По решение на ФС/СК на студенти от горните курсове може да се възлагат семинарни, практически и др. нелекционни занятия във всички форми на обучение в Университета в качеството на демонстратори.

Чл. 27. По решение на ФС/СК на специалисти и лаборанти с висше образование към съответните структурни звена, издържали конкурс за хоноруван преподавател, може да се възлагат семинарни, практически и др. нелекционни занятия във всички форми на обучение в Университета в качеството на хонорувани преподаватели. Тази аудиторна натовареност не може да бъде повече от 1/2 норматив за съответната категория преподаватели. Занятията се водят в извънработно време за съответния хоноруван преподавател.

Чл. 28. (1) Обучението на бременни студентки, студентките майки и студентите бащи с деца до 6 години, студентите с физически увреждания, с хронични заболявания, диспансеризирани и работещите студенти (редовно обучение) може да се осъществи при облекчен режим, както следва: с посещение на не по-малко от 50% от предвидените по учебен план занятия (с изключение на дисциплините хоспитиране, ТПП и СП).

(2) За обучение при облекчен режим се подава заявление до декана/директора при записване в първи курс; в началото на всяка учебна година или до началото на семестъра за всеки следващ семестър.

Чл. 29. За правото на встъпване в сесия и явяването на изпит по съответната дисциплина студентът трябва да е изпълнил заложените в учебната програма на дисциплината условия за допускане до изпит, публикувани в информационния пакет на студента.

Чл. 30. В рамките на учебната година има три изпитни сесии: редовна, поправителна и ликвидационна. Времето за провеждането им се определя от годишната заповед на ректора. Изпитите се провеждат по предварително

изготвен от студентите график, съгласуван с преподавателите и утвърден от декана/директора. Графикът важи и за студентите по чл. 28, ал. 1.

Чл. 31. В рамките на една учебна година по една учебна дисциплина, в т. ч. хоспитиране и ТПП, студентът има право на не повече от три явявания на изпит (във всяка сесия по едно).

Чл. 32. (1) Студентите бакалаври от последен курс, неположили успешно семестриалните си изпити до края на ликвидационната сесия, могат да презапишат последния курс, като завършват по учебния план, по който са били обучавани преди презаписването. За целта е необходимо да подадат заявление до декана/директора.

(2) Невзетите изпити, без тези от последния курс, се смятат за условни.

(3) Всички семестриални изпити трябва да се положат до края на учебната година.

(4) Студентите, неположили изпитите си в срока по ал. 3, се отстраняват.

(5) Отстранените по ал. 4 студенти могат да продължат обучението си само след възстановяване на студентските си права чрез подаване на заявление до ректора на университета, като след това се обучават и дипломират по действащия учебен план за учебната година.

(6) В годината на презаписване студентите могат да прекъсват еднократно обучението си, като след това продължат обучението си по учебния план, по който са били обучавани преди прекъсването.

Чл. 33. (1) Студентите магистри от последен семестър, неположили успешно семестриалните си изпити до края на ликвидационната сесия, могат да презапишат последния семестър, като завършват по учебния план, по който са били обучавани преди презаписването. За целта е необходимо да подадат заявление до декана/директора.

(2) Всички семестриални изпити трябва да се положат до края на семестъра.

(3) Студентите, неположили изпитите си в срока по ал. 2, се отстраняват.

(4) Отстранените по ал. 3 студенти могат да продължат обучението си само след възстановяване на студентските си права чрез подаване на заявление до ректора на университета, като след това се обучават и дипломират по действащия учебен план за учебната година.

Чл. 34. Студентите имат право да се явяват на изпит за повишаване на оценката. Оценката по дадена дисциплина може да се повиши еднократно. За целта студентите подават заявление до декана/директора. Изпитът се провежда от комисия, назначена със заповед на ръководителя на основното структурно звено. Оценката от това явяване е окончателна.

Чл. 35. Формите за проверка и оценка на знанията и уменията на студентите се определят в учебните планове и програми. Основна форма на оценка е писменият изпит. Знанията и уменията на студентите се оценяват

по шестобална система, която включва: Отличен (6.00), Много добър (5.00), Добър (4.00), Среден (3.00) и Слаб (2.00). За успешно положен се смята изпитът, оценен най-малко със Среден (3.00) – чл. 44, ал. 1, 2, 3 и 4 от ЗВО.

Чл. 36. (1) Изпитът по всяка дисциплина се провежда от екипа, който е водил дисциплината. При отсъствие на титуляра изпитът се провежда от комисия, назначена от декана/директора.

(2) Полагането на приравнителни или условни изпити може да се проведе от преподавател (на основен трудов договор или хоноруван), който е водил/води учебната дисциплина в ШУ, по избор на студента.

Чл. 37. Полагането на изпити от студенти, обучаващи се по индивидуален план, се регламентира в индивидуалния план.

Чл. 38. Студентското положение на студентите се оформя, както следва:

(1) Всички студенти се записват в по-горен курс, като невзетите изпити от предходните години са условни.

(2) Студентите могат да прекъсват обучението си за период от повече от четири последователни учебни години по следните причини:

1. болест
2. бременност и майчинство
3. семейни причини
4. бригада или обучение в чужбина.

За целта студентите ежегодно подават заявление и съответните документи до декана/директора.

(3) Студентите могат да повтарят курс освен по чл. 32, и при неположени изпити, включително и условни изпити от предходни години.

За целта те трябва да подадат заявление до декана/директора. По време на цялото следване студентите могат да повтарят еднократно съответния курс.

(4) Отстранените студенти по чл. 39, ал. 2 или чл. 96 могат да възстановят правата си чрез подаване на заявление до ректора на университета, като след това се обучават и дипломират по действащия учебен план за съответния курс.

Чл. 39. (1) Записването за новата учебна година и за следващия семестър се осъществява в сроковете посочени в чл. 105.

(2) След срока по ал. 1 студентите се отстраняват и губят студентски права.

Чл. 40. (1) Прекъснали, преместени, повтарящи учебна година (ако не е последна) и възстановили права студенти се обучават по учебния план за текущата учебна година.

(2) Комисията по присъждане, признаване и трансфер на кредити на съответното структурно звено определя курса, в който се записват приетите наново в същата (или сродна) специалност, приетите за обучение по нова специалност, прехвърлените от една специалност в друга в рамките на

университета и прехвърлените в ШУ студенти от други висши училища. Всички неположени изпити от предходните години се считат за условни.

(3) Курсът, в който се записват възстановилите права студенти, се определя с решение на Комисията по присъждане, признаване и трансфер на кредити на съответното структурно звено. Неположените изпити от предходните години за тези студенти са:

- а) условни – ако присъстват в стария учебен план;
- б) приравнителни – срокът за полагане на приравнителните изпити се определя в решението на Комисията по присъждане, признаване и трансфер на кредити.

Чл. 41. При необходимост студенти, заминаващи на бригада или обучение в чужбина, прекъсват или преминават на обучение по индивидуален план (по преценка на декана/директора). Пропуснатите изпити трябва да бъдат положени в учебната година на завръщането, след което стават условни.

Глава шеста

ОБУЧЕНИЕ ПО ИНДИВИДУАЛЕН ПЛАН

Чл. 42. ШУ дава възможност за обучение по индивидуален план: в съкратен срок или без промяна на срока на обучение. Обучение по индивидуален план се разрешава само на студенти, които са завършили поне първи курс и са положили успешно всички изпити от учебния план от предходните години.

(1) Разрешението за обучение на индивидуален план в съкратен срок е по преценка на ректора за:

1. студенти, преминали частичен курс на обучение в същата образователна квалификационна степен в друго висше училище;
2. студенти със среден успех от предходната учебна година не по-нисък от Отличен 5.50;
3. студенти-демонстратори.

(2) Разрешението за обучение на индивидуален план без промяна на срока на обучение е:

1. по преценка на декана/директора за студенти:
  - а) със среден минимален успех от предходната година Добър 4.00 и минимален успех Добър 4.00 от положените изпити по индивидуален план в края на всяка учебна година;
  - б) с доказано участие в научни разработки;
  - в) заминаващи на бригада или обучение в чужбина, включително и по програма Еразъм +;
  - г) обучаващи се едновременно и по друга специалност като втора или нова (чл. 42, ал. 9, т. 1 от ЗВО);
2. при закриване на специалност или форма на обучение;
3. по решение на ФС/СК.

За обучение по индивидуален план по ал. 1 се подава заявление до ректора, а по ал. 2 – до декана/директора преди началото на семестъра, в който трябва да започне обучението.

Чл. 43. (1) Индивидуалните планове по чл. 42 се разработват в съответните катедри, утвърждават се от ФС/СК (чл. 26, ал. 8, т. 6 от ЗВО) и се подписват от декана/директора.

(2) Индивидуалният план се разработва така, че на студентите да се осигури възможност да посещават лекции и упражнения с други курсове в редовна и/или задочна форма на обучение.

(3) При обективна невъзможност да се осигури посещаемост на лекции и упражнения с други курсове в индивидуалния план се включват задължително шест часа консултации по всяка учебна дисциплина. Студенти, в чиито индивидуални планове са включени консултации по една и съща дисциплина, се обучават в група с хорариум на дисциплината само 6 часа.

Чл. 44. Студентите, обучаващи се по индивидуален план, се явяват на изпит и с индивидуални протоколи на дати от редовна, поправителна или ликвидационна сесия и на други дати по уговорка с изпитващия преподавател.

Глава седма

ОБУЧЕНИЕ ПО ВТОРА ИЛИ ПО НОВА СПЕЦИАЛНОСТ

Чл. 45. Студентите от ШУ имат право по време на следването си в Университета да се обучават по втора специалност или да получат нова специалност (чл. 42, ал. 9, т. 1 от ЗВО).

Чл. 46. Като втора или нова специалност могат да бъдат избирани всички специалности в ШУ.

Чл. 47. Обучението по втора или нова специалност се осъществява паралелно с основната в редовна и задочна форма.

Чл. 48. Приемът на студенти за обучение по втора или по нова специалност става съобразно правилниците за прием на студенти в ШУ.

Чл. 49. Документи за обучение по втора или по нова специалност се подават в сроковете за прием на документи, посочени в правилниците за прием на студенти в ШУ. Студентите първокурсници могат да подадат документи за втора или за нова специалност веднага след записването в първата си специалност.

Чл. 50. Студентите могат да започнат обучение по втора или нова специалност не по-късно от началото на последната учебна година на основната специалност.

Чл. 51. Обучението по втора или нова специалност е по индивидуален план, съгласно чл. 42.

Чл. 52. Студенти, които са прекъснали обучението си, отстранени са или са се отписали от основната си специалност, съответно прекъсват

обучението си, отстраняват се и се отписват и по втората или новата специалност.

Чл. 53. Отделна диплома за втора специалност не се издава. Положените изпити и квалификацията се вписват в дипломата за основната специалност. Студентът получава дипломата си след завършване на цялостното си обучение.

Чл. 54. Нова специалност се получава по пълния учебен план на избраната специалност.

Чл. 55. Изпити, положени от студента в основната му специалност, могат да бъдат признати и в новата при съответствие на дисциплините и кредитите им по учебен план от Комисията по присъждане, признаване и трансфер на кредити в структурното звено, обслужващо новата специалност.

Чл. 56. За новата специалност се издава отделна диплома за висше образование след дипломирането по основната специалност (чл. 42, ал. 8 от ЗВО). Студентът няма право да се дипломира по новата специалност, преди да се е дипломирал по основната си специалност.

Глава осма

ПРИДОБИВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ “УЧИТЕЛ”

Чл. 57. Придобиването на квалификация *учител* се осъществява при спазване на регламентираните държавни изисквания в съответните ПМС.

Чл. 58. В ШУ квалификация *учител* може да се придобива, както следва:

(1) Едновременно с придобиването на съответната образователно-квалификационна степен (*бакалавър, магистър*).

(2) След дипломирането – в ДИКПО и Центъра за продължаващо образование в ШУ.

Чл. 59. Студентите обучаващи се в специалностите от професионални направления 2.1. Филология; 2.2. История и археология; 2.4. Религия и теология; 3.8. Икономика; 4.1. Физически науки; 4.2. Химически науки; 4.3. Биологически науки; 4.4. Науки за земята; 4.5. Математика; 4.6. Информатика и компютърни науки; 6.2. Растителна защита, могат да придобият допълнително педагогическа правоспособност при заявено желание.

Чл. 60. Обучението по чл. 59 се осъществява по приложения към учебните планове на специалностите, с 60 кредита, 10 от които за държавен практико-приложен изпит и хорариум 570 часа за редовна форма на обучение и 285 часа за задочна форма на обучение.

Чл. 61. Студентите могат да подадат заявление за започване на обучението за придобиване на професионална квалификация *учител* както следва:

1. до края на месец април – ако се обучават в първи или във втори курс;
2. до края на месец октомври – ако се обучават във втори или в трети курс.

Обучението за придобиване на педагогическа правоспособност започва през семестъра, следващ семестъра, в който е подадено заявлението.

Чл. 62. При организиране на процеса на обучение за придобиване на професионалната квалификация *учител* се формират следните видове учебни структури: курсове, потоци, семинарни групи, педагогически групи. Студентите се обучават в педагогически групи в процеса на хоспитиране в детска градина и/или училище и по време на текущата педагогическа практика (ТПП).

Чл. 63. Организацията на процеса на обучение за придобиване на професионална квалификация *учител* включва:

(1) Осигуряване на потоци при лекционните курсове по педагого-психологическите дисциплини. За целта тези дисциплини се включват в един и същи семестър в учебните планове.

(2) Практическата подготовка в редовно и в задочно обучение се осъществява чрез:

1. Хоспитиране - включва наблюдение и анализ на педагогически ситуации, уроци и други организационни форми в детски градини и училища, осъществявано под непосредственото ръководство на преподавател от висшето училище.

2. 1/2 от предвиденото в учебните планове за редовно обучение хоспитиране се осъществява като наблюдение и анализ на видео уроци и се организира в семинарни групи, а останалите 1/2 са в училище в педагогически групи.

3. Предвиденият хорариум за хоспитиране в задочно обучение се осъществява като наблюдение на видео уроци/педагогически ситуации.

4. Текуща педагогическа практика – включва посещение, наблюдение и провеждане на педагогически ситуации, уроци и други организационни форми в детски градини и училища съвместно с учител-наставник под ръководството на преподавател от висшето училище с цел подготовка за стажантската практика

5. Стажантска практика – включва самостоятелно участие на обучаващите се в образователния процес чрез провеждане на педагогически ситуации или уроци, както и в други организационни форми в детски градини и училища, провеждани под ръководството на учител-наставник и преподавател от висшето училище.

Чл. 64. По време на практическата педагогическа подготовка студентите спазват следните изисквания:

(1) При отсъствие по неуважителни причини от хоспитиране и ТПП на повече от 1 занятие (учебен час и конферирание) на студента не се поставя текуща оценка, преди да е отработил пропуснатото занятие.

(2) В редовно обучение отсъствия по уважителни причини до 4 дни от СП не се отработват. При отсъствие по уважителни причини от 5 до 10 дни пропуснатото се доработва по график, определен от преподавателя, ръководител на СП. При отсъствия по уважителни причини (с разрешение на декана/директора) повече от 10 дена СП се повтаря в следващата година (семестър).

(3) При отсъствие от СП по неуважителни причини (без разрешение на декана/директора) СП се повтаря през следващата година (семестър).

(4) Минималният брой на педагогическите ситуации или уроците проведени от стажант-учителите, е не по-малко от 15 и не повече от 22 проведени педагогически ситуации или уроци в различни групи или класове.

Чл. 65. Студентите могат да участват в СП, при условие, че са положили успешно изпитите по методика, хоспитиране и ТПП.

Чл. 66. Държавният практико-приложен изпит се провежда след успешното полагане на всички изпити за придобиването на професионална квалификация *учител*.

Глава девета

ДЪРЖАВНИ ИЗПИТИ И ЗАЩИТА НА ДИПЛОМНИ РАБОТИ В ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННАТА СТЕПЕН “БАКАЛАВЪР”

Чл. 67. Обучението по всяка специалност в съответствие с чл. 45, ал. 1 и 2 от ЗВО завършва с държавен изпит или защита на дипломна работа.

Чл. 68. Държавна изпитна сесия може да бъде насрочена не по-рано от 5 дни след последния семестриален изпит. Явяването на държавен изпит и защита на дипломна работа става след подаване на писмено заявление до декана/директора най-късно до 3 работни дни преди датата на изпита.

Чл. 69. До държавна изпитна сесия се допускат студенти, които са изпълнили задълженията си по учебния план на специалността и са положили всички семестриални изпити (в това число и приравнителните). До разработване на дипломна работа се допускат студенти с успех не по-нисък от „много добър”, или с участие в научноизследователската дейност и при наличие на публикации.

Чл. 70. (1) Държавният изпит и защитата на дипломната работа се провеждат съгласно държавните изисквания за дипломиране пред държавна комисия. В комисията се включват хабилитирани преподаватели от ШУ „Епископ Константин Преславски”. В нея могат да се включват и хабилитирани в съответната научна област лица от други висши училища, както и специалисти от съответната професионална област. По изключение в

състава на комисията могат да участват и преподаватели с образователна и научна степен *доктор*.

(2) За държавните изпити и защитата на дипломни работи се издава заповед на декана/директора. Държавните изпитни сесии се провеждат по време и график, определен със заповедта на ректора за организацията на процеса на обучение.

Чл. 71. По формата си държавният изпит е писмен/устен, а за придобиване на професионалната квалификация *учител* – и практико приложен.

(1) Формата на държавния изпит за всяка специалност се регламентира в учебния план.

(2) Практико приложният държавен изпит за придобиване на професионална квалификация *учител* се провежда по време на учебната практика и може да бъде положен преди или независимо от сесията на другия държавен изпит. Полагането му може да се отдели от времето, предвидено за преддипломна педагогическа практика.

(3) До държавен практико приложен изпит за придобиване на професионална квалификация *учител* студентите се допускат след подаване на заявление до декана/директора.

Чл. 72. Студентите имат право на три последователни държавни изпитни сесии след семестриалното си завършване. При неизползвано право за явяване на трите поредни сесии студентът губи студентските си права, ако не е депозирал заявление за отлагане на изпитите по уважителни причини.

Чл. 73. Студенти, които са възпрепятствани да се явят на поредната държавна изпитна сесия, са длъжни да подадат заявление до декана/директора за отлагане на цялата сесия или на отделен изпит.

(1) Заявлението за отлагане се подава не по-късно от десет работни дни след датата на изпита.

(2) Всеки студент има право на не повече от три отлагания на държавна изпитна сесия.

Чл. 74. Деканът/директорът по изключение може да разреши четвърто и пето явяване на държавна изпитна сесия.

Чл. 75. Студентите, завършили семестриално и загубили студентските си права по чл. 72, възстановяват права с подаване на заявление до Ректора на университета като:

1. при възстановяване до пет години от семестриалното завършване се дипломират по учебния план, по който са се обучавали;

2. при възстановяване след пет години от семестриалното завършване се дипломират по действащия учебен план.

Чл. 76. Писменият държавен изпит има продължителност четири часа (за специалностите с многокомпонентен изпит – 5 часа).

(1) Писменият изпит е анонимен. Подготовката и провеждането му се регламентират със заповед на декана/директора.

(2) Всяка писмена работа се проверява от двама членове на комисията, независимо един от друг, по ред, определен от председателя на комисията.

(3) Резултатите от проверката на писмените работи се обявяват до 10 дена след датата на изпита. Оценка, поставена от комисията за държавен изпит, не подлежат на преразглеждане.

(4) Студентите имат право да се откажат от положителна оценка, получена на писмен държавен изпит при първо или второ явяване. Правото се ползва еднократно. За целта студентите подават заявление до декана/директора в 7-дневен срок след обявяване на резултатите от изпита и се явяват на следващата държавна изпитна сесия. Оценка от това явяване е окончателна.

Чл. 77. Ръководство на дипломни работи се възлага от катедрата на хабилитирани преподаватели или на преподаватели с научна степен *доктор*.

(1) В ОКС *бакалавър* един хабилитиран преподавател може да ръководи в една учебна година до пет дипломни работи, един нехабилитиран преподавател с научна степен *доктор* – до три дипломни работи.

(2) За консултанти на дипломни работи по решение на катедрата могат да бъдат определяни и асистенти без научна степен.

Чл. 78. Рецензенти на дипломни работи се определят с решение на катедрените съвети. Представянето на дипломните работи (на хартиен и електронен носител) за рецензиране става не по-късно от 14 дена преди датата на защитата.

Чл. 79. Протоколите от държавните изпитни сесии се представят в Студентска канцелария в срока по чл. 76, ал. 3. Председателите на комисиите за държавни изпитни сесии внасят лично оценките от протоколите в главните книги най-късно до пет дена след предаването на протоколите в Студентска канцелария.

Чл. 80. (1) Диплома за завършена степен (чл. 7, чл. 42, ал. 8 от ЗВО) се издава след успешно изпълнение на всички задължения, предвидени по учебния план.

(2) ШУ издава диплома за завършена образователно-квалификационна степен на висшето образование в срок до шест месеца от датата на дипломиране.

(3) Дубликат на диплома за завършена образователно-квалификационна степен на висшето образование се издава при заявено искане от дипломиран студент в срок до шест месеца от датата на подаване на заявлението.

(4) Университетът издава европейско дипломно приложение при заявено искане от дипломиран студент в срок до три месеца от подаване на заявлението.

Глава десета ОБУЧЕНИЕ НА МАГИСТРИ И ДОКТОРАНТИ

Чл. 81. За обучението на магистри ШУ обявява всяка учебна година определен брой места. Кандидатстването, приемането и обучението на студенти в образователно-квалификационната степен *магистър* се извършва на основание на ЗВО (чл. 9, ал. 3, т. 6, б. „а” и „б”, т. 7, т. 10, чл. 17, ал. 2, т. 4, чл. 21, ал. 1, т. 10, б. „а” и ал. 3 и 4, чл. 42, ал. 1, т. 2, б. „б” и „в”, чл. 42, ал. 6 и правилника за прием в тази степен, който се приема ежегодно от АС.

(1) Местата за прием на студенти в образователно-квалификационната степен *магистър* по чл. 9, ал. 3, т. 6, б. „а” и „б” от ЗВО се утвърждават от Министерския съвет. Кандидатите за тези места, притежаващи диплома за висше образование (бакалавър или магистър), се приемат по реда на чл. 68, ал. 1 от ЗВО. По време на обучението си студентите заплащат семестриална такса, определена от Министерския съвет (чл. 9, ал. 3, т. 7 от ЗВО).

(2) Местата за прием по чл. 21, ал. 3 и 4 от ЗВО (срещу заплащане) се определят от АС в рамките на капацитета на професионалните направления, за които висшето училище е получило акредитация. Приетите по чл. 21, ал. 3 и 4 сключват договор с ШУ и заплащат семестриална такса, определена от АС.

(3) Лицата, придобили образователно-квалификационна степен *професионален бакалавър*, могат да продължат образованието си в образователно-квалификационната степен *магистър* само в същото професионално направление (чл. 42, ал. 6 от ЗВО), при условия и ред, определени в Правилника за приемане на магистри и ЗВО.

(4) Чуждестранни граждани могат да кандидатстват в изпълнение на междуправителствени спогодби за образователен, научен и културен обмен и съгласно актове и ред, определени от Министерския съвет.

Чл. 82. За обявените места по чл. 21, ал. 3 от ЗВО желаещите се състезават по среден успех от дипломата за бакалавърска степен, който не може да бъде по-нисък от „добър” (чл. 21, ал.4 от ЗВО).

Чл. 83. Обучението в магистърска степен се извършва в редовна и задочна форма. Занятията се водят в два семестъра на учебна година.

Чл. 84. Обучението в магистърска степен завършва с държавен изпит или със защита на дипломна работа.

(1) Възлагането и разработването на дипломна работа става по ред и при условия (срокове, изисквания за успех и др.), определени от правилника на съответния факултет.

(2) Едно хабилитирано лице може да ръководи в една учебна година до седем дипломни работи, а нехабилитирано лице с научна степен – до пет дипломни работи.

(3) За рецензенти на дипломни работи се определят хабилитирани преподаватели или нехабилитирани преподаватели с научна степен по преценка на катедрата. Представянето на дипломните работи за рецензиране става не по-късно от четиринадесет дни преди датата на защитата.

Чл. 85. (1) Приемът и обучението на докторанти се основават на ЗВО (чл. 9, ал. 3, т. 6, б. „а”, „б”, т. 7, чл. 21, ал. 5, чл. 42, ал. 4, ал. 9, т. 8, чл. 46, чл. 68, ал. 1, чл. 70, чл. 74, чл. 95 от ЗВО), ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ, Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления и се утвърждават в Правилника за развитието на академичния състав в Шуменския университет “Епископ Константин Преславски”.

(2) Броят на местата за приемане на докторанти по реда на чл. 9, ал. 3, т. 6, б. „а”, „б“ от ЗВО за всяка учебна година се утвърждават от МС по предложение на ШУ.

(3) Броят на местата за приемане на докторанти по реда на чл. 21, ал. 5 от ЗВО за всяка учебна година се утвърждава от АС.

(4) Конкурсите за заемане на местата по ал. 2 и ал. 3 се обявяват след решение на АС.

Глава единадесета

РЕШАВАНЕ НА СТУДЕНТСКИ ВЪПРОСИ

Чл. 86. Студент е този, който се обучава за придобиване на образователно-квалификационна степен *бакалавър* и *магистър* (чл. 66, ал. 2 от ЗВО). Студентите имат право (чл. 70, ал. 1 от ЗВО):

1. да се преместват в друго висше училище, факултет, специалност, степен или форма на обучение (чл. 42, ал. 9, т. 7 от ЗВО);

2. да избират учебни дисциплини при условията, определени в учебния план;

3. да получават квалифицирана помощ и ръководство за професионално-творческото си израстване;

4. да се обучават едновременно по повече от една специалност или да придобият нова специалност;

5. да участват в научноизследователската дейност на ШУ, като им се гарантират авторските, изобретателските и сродните им права и задължения;

6. да ползват студентските общежития и столове, медицинското обслужване, както и материалната база на ШУ за учебна, научноизследователска, спортна и културна дейност и други придобивки за нормален живот и обучение при условия, определени от държавата и ШУ;

7. да прекъсват обучението си, както и да го продължават след това при условия и ред, регламентирани в правилника;

8. да ползват ваканция не по-малко от 30 дена в рамките на една учебна година;

9. да ползват кредит за заплащане на такси и/или за издръжка през периода на обучението;

10. да получават стипендии.

Чл. 87. Преместването на студенти от едно висше училище в друго става в съответствие с чл. 42 от ЗВО.

Чл. 88. Всички въпроси, свързани с преместването на студентите от друго висше училище в ШУ, се решават от ректора, който съгласува становището си с ръководителите на основните структурни звена.

Чл. 89. Преместването на студенти в рамките на едно основно структурно звено става след приключен семестър и не по-късно от началото на следващия семестър. За целта студентите подават заявление до декана/директора, който взема решение. Решението се утвърждава окончателно от ректора, съгласно чл. 32, ал. 1, т. 4 от ЗВО.

Чл. 90. Преместването от едно структурно звено в друго става след приключен семестър и не по-късно от началото на следващия семестър. За целта студентите подават заявление до декана/директора на съответното структурно звено, в което е избраната специалност. Становище по заявлението дават двамата декани – 1. Деканът на приемащото структурно звено, 2. Деканът на структурното звено, в което се обучава студентът преди преместването. Окончателно решение взема ректорът, съгласно чл. 32, ал. 1, т. 4 от ЗВО.

Чл. 91. Студентите заплащат такси за обучение (чл. 95 от ЗВО) на равни вноски в началото на всеки семестър. От заплащане на такси при обучение в държавна поръчка по чл. 9, ал. 3, т. 6, б. “а“ от ЗВО се освобождават:

1. лица, които са кръгли сираци (до навършване на 26 години);
2. лица с трайни увреждания и намалена работоспособност 70 и над 70 на сто;
3. военноинвалиди;
4. лица, отглеждани до пълнолетието си в домове за отглеждане и възпитание на деца, лишени от родителска грижа;
5. докторантите през последните две години на докторантурата;

Чл. 92. Деканите/директорите решават следните студентски въпроси:

1. обучение по индивидуален план без промяна на срока на обучение;
2. разрешаване на отсъствие от занятия по уважителни причини;
3. отлагане (респективно предварително явяване) на изпити по уважителни причини въз основа на заявление и документ, удостоверяващ основанието за заявлението;
4. разрешаване на перманентна сесия на студенти с хронични заболявания, майки с деца до 6 години и други особени случаи;
5. даване на разрешение за повтаряне на учебната година;
6. разрешаване на прекъсване на обучението;

7. награждаване и поощряване на студенти за отличен успех и изяви в научноизследователската работа (от средствата на основното структурно звено);

8. налагане на административни наказания на студенти от порядъка на мъмрене, порицание и строго мъмрене с предупреждение за отстраняване.

Чл. 93. Деканите/директорите дават мнение относно:

1. преместване на студенти в друго висше училище;
2. награждаване и други видове стимулиране на студенти;
3. отстраняване на студенти.
4. записване за обучение по втора специалност;
5. обучение по индивидуален план с промяна на срока.

Чл. 94. Всички въпроси, свързани с приемането, отписването, преместването и разрешаването на обучение по индивидуален план в съкратен срок на студенти и специализанти, решава ректорът по предложение на деканите/директорите.

Чл. 95. Студент се отписва (чл. 74, ал. 1 от ЗВО) при:

1. успешно завършване курса на обучение;
2. напускане или преместване.

Чл. 96. Студент се отстранява от ШУ за определен срок (чл. 74, ал. 2 от ЗВО) при:

(1) представяне на неверни данни, въз основа на които е приет в ШУ, или подправяне на документи за студентското си положение;

(2) системно неизпълнение на задълженията по учебния план или правилниците на ШУ;

(3) осъждане на лишаване от свобода за извършено умишлено престъпление от общ характер.

(4) системни прояви на поведение в разрез с академичната етика и накърняващо достойнството, както на други студенти, така и на преподаватели и служители на Университета.

Глава дванадесета АДМИНИСТРАТИВНО И ФИНАНСОВО ОБСЛУЖВАНЕ НА ОБУЧЕНИЕТО

Чл. 97. Административното обслужване на студентите се извършва от курсови ръководители и Студентската канцелария на ШУ.

Чл. 98. В началото на всяка учебна година деканът/директорът на ОСЗ определя със заповед курсовите ръководители за всеки курс от бакалавърските специалности и магистърските програми. Списъкът на курсовите ръководители се съобщава на студентите на първата среща на първокурсниците с ръководствата на ОСЗ.

Чл. 99. Курсовият ръководител има следните задължения:

(1) въвежда студентите в спецификата на академичната институция (запознаване с информационните ресурси, с разписите, с графиците, с правата и задълженията на студентите и др.);

(2) консултира студентите по вътрешно университетската нормативна база;

(3) осъществява връзка между катедрата, която администрира съответната специалност/програма, и студентите;

(4) съдейства на студентите при решаване на възникнали различни студентски въпроси.

Чл. 100. Студентите избират групови отговорници, които осъществяват връзката със Студентската канцелария и катедрите.

Чл. 101. (1) Протоколите за изпити се издават от Студентската канцелария предварително или най-късно в деня на изпита. Преподавателите, провеждащи изпита, са длъжни в срок от десет дена след проведения изпит да внесат оценките в главната книга. При обективна невъзможност внасянето на оценките се извършва от ръководителите на съответните катедри.

(2) В срок от пет работни дни след внасянето в главната книга оценките от изпитните протоколи се въвеждат в електронните досиета на студентите от служителите в Студентска канцелария.

Чл. 102. Всички заявления, свързани със студентското положение, се подават в Студентската канцелария. Становище по тях и окончателно решение вземат деканът/директорът или ректорът.

Чл. 103. (1) Студентите имат право да подават индивидуални и колективни жалби до ректора или декана/директора на ОСЗ според спецификата на жалбата.

(2) Ректорът или деканът/директорът на ОСЗ определя със заповед комисия за разглеждане на жалбата.

(3) В срок от 1 месец комисията отговаря писмено на жалбоподателя.

Чл. 104. При опит за измама на изпит ФС/СК взема решение за наказание на студента.

Чл. 105. (1) Заплащането на семестриалните такси от студентите се извършва в срок до 10-я работен ден (включително) от началото на съответния семестър в редовна и задочна форма на обучение. След този срок студентите се санкционират както следва:

от 11-я до 15-я работен ден (включително) от началото на съответния семестър – 5 лева;

от 16-я до 20-я работен ден (включително) от началото на съответния семестър – 10 лева;

от 21-я до 25-я работен ден (включително) от началото на съответния семестър – 15 лева;

след 26-я работен ден (включително) от началото на съответния семестър студентът се отстранява със заповед на ректора.

(2) Началото на всеки семестър за обучението в гр. Шумен, гр. Варна и гр. Добрич се определя в заповедта на ректора за продължителността на учебната година (чл. 4, т. 3).

(3) Студентите могат да заплатят семестриалните си такси разсрочено – на две или на три вноски. За целта се подава заявление до главния счетоводител.

Първата вноска се заплаща в сроковете по ал. 1. Сроковете за заплащане на втората и третата вноска се определят от главния счетоводител, като заплащането на втората вноска трябва да стане до 45 календарни дни след подаването на заявлението, а на третата вноска - до 75 календарни дни след подаване на заявлението.

(4) Студентите, които са разсрочили плащането на семестриалната си такса и не са спазили определените от главния счетоводител срокове за плащане на втора или на трета вноска се санкционират с 10 лв.

Чл. 106. (1) Докторантите заплащат годишната си такса в срок до 30 календарни дни след зачисляването си и съответно в срок до 30 календарни дни след започване на следваща година на обучение. Екземпляр от получения платежен документ се предоставя за съхранение в личното досие на докторанта в каб. К1-107.

(2) При неспазване на установените в ал. 1 срокове докторантите се санкционират с 50 лв.

(3) Докторантите могат да заплатят годишните си такси разсрочено – на две, три или четири вноски. За целта се подава заявление до ректора.

Първата вноска се заплаща в сроковете по ал. 1. Останалите вноски се заплащат както следва:

при разсрочено плащане на две вноски – втората вноска се заплаща в срок от 6 месеца след подаване на заявлението;

при разсрочено плащане на три вноски – втората вноска се заплаща в срок от 4 месеца, а третата – в срок от 8 месеца след подаване на заявлението;

при разсрочено плащане на четири вноски – втората вноска се заплаща в срок от 3 месеца, втората – в срок от 6 месеца, а третата – в срок от 9 месеца след подаване на заявлението.

(4) Докторантите, които са разсрочили плащането на годишната си такса и не са спазили определените в ал. 3 срокове за плащане на втора, трета или четвърта вноска се санкционират с 30 лв.

Чл. 107. Студентите, възстановили студентски права за явяване на държавен изпит/и до 5 години от датата на семестриалното завършване се ползват с правата на чл. 72 и чл. 73.

Чл. 108. Студентите, възстановили права или приети наново в същата (или сродна) специалност, в която са се обучавали преди това, заплащат такси само за семестрите, които им остават до завършване на обучението по действащия в момента учебен план.

Чл. 109. Приетите за обучение по нова специалност студенти, прехвърлените студенти от една специалност в друга в рамките на Университета, както и прехвърлените в ШУ студенти от други висши училища, заплащат такси за обучение от учебната година, в която са записани с решение на Комисията по присъждане, признаване и трансфер на кредити.

Чл. 110. Студентите, преминали на обучение по индивидуален план в съкратен срок заплащат семестриални такси за пълния курс на обучение.

Чл. 111. Индивидуален протокол за явяване на семестриален изпит на студент, обучаващ се по индивидуален план, се издава само след заплащане на пълния размер на семестриалните такси до семестъра, от който е изпита (включително).

Чл. 112. Студентите, възстановили права или записани след прекъсване, заплащат семестриални такси по Постановление на МС или по решение на АС (в зависимост от реда, по който са приети) за съответната учебна година.

***

Правилникът е актуализиран с решения на Академическия съвет на ШУ “Епископ Константин Преславски“, които са документирани в следните протоколи: № 10 от 09.06.2000 г., № 11 от 16.06.2000 г., № 12 от 30.06.2000 г., №13 от 18.07.2000 г., №2 от 29.09.2000 г., № 4 от 27.10.2000 г., № 10 от 30.03.2001 г., № 11 от 27.04.2001 г., № 14 от 29.06.2001 г., № 15 от 16.07.2001 г., № 11 от 17.06.2002 г., № 13 от 19.07.2002 г., № 2 от 08.11.2002 г., № 4 от 21.02.2003 г., №11 от 16.07.2004 г., № 4 от 25.02.2005 г., № 6 от 13.05.2005 г., №7 от 24.06.2005 г., № 3 от 25.11.2005 г., №8 от 07.07.2006 г., № 11 от 20.07.2007 г., № 3 от 19.12.2008 г., № 6 от 27.03.2009 г., № 8 от 29.04.2011 г., № 11 от 20.07.2012 г., № 1 от 28.09.2012 г., № 8 от 26.04.2013 г., № 11 от 19.07.2013 г., № 8 от 25.04.2014 г., № 10 от 29.05.2015 г., № 4 от 11.12.2015 г., № 5 от 29.01.2016 г., № 6 от 26.02.2016 г., № 1 от 30.09.2016 г., № 4 от 16.12.2016 г., № 6 от 24.02.2017 г., № 10 от 30.06.2017 г., № 11 от 14.07.2017 г., № 3 от 17.11.2017 г., № 6 от 23.02.2018 г., № 7 от 30.03.2018 г.